

Autorització de treball i residència per a estrangers

Índex

- 01** Introducció
- 02** Règim General d'Estrangeria
- 03** Règim Comunitari
- 04** On es realitzen els tràmits

01. Introducció

Treballar en un altre país sempre és una interessant experiència tant personal com professional, on s'entra en contacte amb altres cultures, si bé en alguns casos pot presentar sorpreses per la qual cosa convé conèixer la situació legal, laboral i empresarial del país receptor.

A una persona estrangera que vulgui residir i treballar a Espanya se li aplicarà o bé el règim general d'estrangeria o bé el règim comunitari. El règim comunitari s'aplica als ciutadans i ciutadanes de països de la Unió Europea, de la Confederació Suïssa, i als estats membres de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, que podran residir a Espanya sense més tràmit, així com treballar lliurement, tant per compte aliè com per compte propi. La resta de persones estrangeres, per a exercir a Espanya qualsevol activitat lucrativa, laboral o professional, bé sigui per compte propi o per compte aliè, haurien de sol·licitar una autorització de treball, a més del permís de residència.

En aquest informe explicarem les condicions per a treballar sota el règim general d'estrangeria i sota el comunitari.

02. Règim General d'Estrangeria

És el règim aplicable a les persones procedents de països no pertanyents a la Unió Europea, a l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o la Confederació Suïssa.

Poden romandre a Espanya en situació d'estada o de residència.

En el cas de persones estrangeres en situació d'estada, l'entrada a Espanya es produeix amb un visat que permet la permanència en el país per un període inferior a **90 dies per semestre**. En aquesta situació no es pot treballar per compte propi o aliè, ni es gaudeix de cap tipus de prestació social. La situació d'estada també inclou els visats per estudis, que poden tenir una durada més prolongada.

En el cas de persones estrangeres en situació de residència a Espanya, aquesta residència pot ser temporal o permanent:

- La residència temporal autoritza a romandre a Espanya per un període **superior a 90 dies i inferior a 5 anys**,
- La residència permanent autoritza a residir indefinidament a Espanya i a treballar en igualtat de condicions que qualsevol persona amb nacionalitat espanyola.

És important saber que mentre l'autorització de residència permanent permet treballar per compte propi o aliè, l'autorització de residència temporal no autoritza a treballar a Espanya. Una persona estrangera en situació de residència temporal, per a poder treballar a Espanya, ha d'obtenir una autorització de residència i treball, que pot ser per compte propi o per compte aliè. A continuació veurem com funcionen aquests tipus d'autoritzacions temporals de residència i treball.

Autoritzacions de residència temporal i treball per compte aliè

En el cas d'autoritzacions de treball per compte aliè es poden obtenir sota tres modalitats possibles:

Règim general

En aquest cas s'ha d'obtenir un permís de residència temporal i treball per compte aliè inicial, que té una durada d'un any, i que pot ser renovat dues vegades per períodes de dos anys en cada renovació (en total, la residència temporal **pot ser de 5 anys**).

L'autorització inicial de residència temporal i treball per compte aliè, amb una durada d'un any, podrà limitar-se a un àmbit geogràfic i sector d'activitat determinat. Per a obtenir-la és necessari tenir una oferta d'ocupació, que la situació d'ocupació ho permeti, i que la persona interessada no es trobi en situació irregular a Espanya.

El concepte "situació d'ocupació" es refereix al catàleg d'ocupacions de difícil cobertura que elabora trimestralment el Servei Públic d'Ocupació Estatal per a cada província segons la informació subministrada pels serveis públics d'ocupació autonòmics basada en la gestió de les ofertes que presenten les empreses en aquests serveis. La qualificació d'una ocupació com de difícil cobertura implica la possibilitat de tramitar l'autorització per a residir i treballar dirigida a la persona estrangera.

L'empresa que pretengui contractar la persona estrangera presenta la sol·licitud a l'Oficina de Persones Estrangeres (en les Àrees de Treball de les delegacions o subdelegacions de Govern de la província). En el termini d'un mes des de la notificació de la resolució favorable a l'empresa, el treballador o treballadora ha de sol·licitar el visat de treball en la missió diplomàtica o oficina consular en la demarcació on resideixi del seu país d'origen. Una vegada concedit el visat, haurà d'entrar a Espanya en els tres mesos següents.

L'autorització inicial de residència temporal i treball pot ser renovada dues vegades per períodes de dos anys en cada renovació.

La renovació de l'autorització de residència i treball es pot sol·licitar en els 60 dies naturals previs a la data d'expiració de la vigència de l'autorització, o dintre dels tres mesos posteriors a la data en la qual hagués finalitzat la vigència de l'autorització anterior. Aquesta autorització permet l'exercici de qualsevol activitat arreu del territori nacional.

En el cas que l'administració espanyola no resolgui la sol·licitud de renovació en el termini de tres mesos des de la seva presentació, s'entendrà que la resolució és favorable. Es tracta d'un cas de silenci administratiu, i la persona estrangera haurà de sol·licitar un certificat acreditatiu de la renovació per aquest motiu.

Contingent

És el procediment pel qual es permet la contractació programada de treballadors i treballadores que no es trobin ni resideixin a Espanya, a partir d'un procés de selecció en els seus països d'origen. La selecció es fa a partir d'ofertes d'ocupació presentades per les empreses, que poden ser genèriques (que inclouran tants llocs de treball com pretengui cobrir l'empresa) o nominatives (dirigides a una persona en concret).

Les persones contractades obtindran una autorització de residència i treball per compte aliè inicial d'un any de durada, que estarà limitada a un àmbit territorial i sector d'activitat determinat.

L'acord que estableix el contingent pot permetre la concessió de visats que autoritzen a desplaçar-se al territori espanyol per a buscar treball durant un període de tres mesos. Si en aquest període no s'obté un contracte de treball, la persona estrangera haurà d'abandonar el país.

Residència temporal i treball per compte aliè de durada determinada:

Les activitats que permet aquesta autorització són les següents:

- De temporada o campanya,
- D'obra o serveis per al muntatge de plantes industrials o elèctriques, construcció d'infraestructures, edificacions i xarxes de subministrament elèctric, gas, ferrocarrils i telefonia, instal·lacions i manteniments d'equips productius, així com engegada i reparacions,
- De caràcter temporal per a personal d'alta direcció, esportistes, professionals i altres col·lectius que es determinin per ordre del Ministeri de Treball i Assumptes Socials a Espanya,
- Per a la formació i realització de pràctiques professionals.

Una vegada finalitzada la relació laboral, la persona treballadora està obligada a tornar al seu país d'origen, el que es verificarà mitjançant la presentació davant l'oficina que li va expedir el visat en el seu país d'origen. És important complir aquesta obligació perquè el seu incompliment pot ser causa de denegació de futures autoritzacions de treball.

Autorització de residència temporal i treball per compte propi

Aquest tipus d'autorització permet desenvolupar una activitat a nom propi. El procediment de sol·licitud és semblat a l'autorització de residència i treball per compte aliè, existint també una autorització inicial d'un any de durada amb dues renovacions de dos anys cadascuna.

Els requisits per a l'obtenció de l'autorització de residència temporal i treball per compte propi són els següents:

- Complir els requisits que la legislació vigent exigeix als nacionals per a l'obertura i el funcionament de l'activitat projectada,
- Posseir la qualificació professional exigible o experiència acreditada suficient en l'exercici de l'activitat professional, així com la titulació necessària per a les professions l'exercici de les quals exigeixi homologació específica i, si escau, la col·legiació quan així es requereixi,
- Acreditar que la inversió prevista per a la implantació del projecte sigui suficient i la incidència, si escau, en la creació d'ocupació,
- La certificació que demostrï la col·legiació, en el cas de l'exercici d'activitats professionals independents que ho exigeixin,
- La previsió que l'exercici de l'activitat produirà des del primer any recursos econòmics suficients per a la manutenció i allotjament de la persona interessada,

- Mancar d'antecedents penals a Espanya i als seus països anteriors de residència per delictes existents en l'ordenament espanyol,
- No trobar-se irregularment a Espanya.

L'accés a l'autorització temporal de residència i treball per compte propi pot produir-se des de dues situacions: persones estrangeres residents i no residents a Espanya.

En el cas de persones estrangeres no residents a Espanya, s'ha de sol·licitar un permís inicial de residència temporal i treball per compte propi davant l'oficina consular espanyola corresponent al lloc de residència de la persona interessada. S'acompanyarà la sol·licitud de la documentació següent:

- Còpia del passaport o document de viatge en vigor,
- Certificat d'antecedents penals o document equivalent, expedit per les autoritats del país d'origen o dels països on hagi residit en els últims 5 anys,
- Certificat sanitari,
- La titulació o acreditació que es posseeix la capacitat exigida per a l'exercici de la professió, quan escaigui, degudament homologada,
- Acreditació que es compta amb la inversió econòmica necessària per a la implantació del projecte, o bé compromís suficient de suport per part d'institucions financeres o altres,
- Projecte d'establiment o activitat a realitzar, amb indicació de la inversió prevista, la seva rendibilitat esperada i, si escau, llocs de treball que es preveu crear,
- Relació de les autoritzacions o llicències que s'exigeixin per a la instal·lació, obertura o funcionament de l'activitat projectada o per a l'exercici professional, que indiqui la situació en la qual es trobin els tràmits per a la seva consecució, incloent, si escau, les certificacions de sol·licitud davant els organismes corresponents.

L'autorització concedida tindrà una durada d'un any, i podrà renovar-se dues vegades per períodes de dos anys en cada renovació.

En el cas de persones estrangeres que ja són residents a Espanya, la sol·licitud es tramita davant les Oficines de Persones Estrangeres, i la tramitació és diferent depenent de si la persona té o no una autorització de treball.

Si té un permís de residència temporal sense autorització de treball, per demanar una autorització de treball per compte propi ha de trobar-se a Espanya en situació de residència durant almenys un any (excepte en el cas de persones estrangeres que es trobin en situació de residència per haver estat reagrupades; en aquest cas no es requereix el període d'un any de permanència). La sol·licitud ha de presentar-se davant les Oficines d'Estrangers de la província corresponent, acompanyada de la mateixa documentació que en el cas de persones estrangeres no residents, excepte el certificat d'antecedents penals i el certificat mèdic. També s'ha d'aportar la documentació que certifiqui la seva situació de residència a Espanya.

Si ja té una autorització de treball per compte aliè, pot canviar-se a compte propi sempre que s'hagi renovat la sol·licitud inicial o que es presenti la sol·licitud en el moment que correspongui sol·licitar la renovació de l'autorització (inicial o renovada) de la qual disposi en aquest moment.

La sol·licitud de modificació a compte propi ha de presentar-se davant les Oficines d'Estrangers de la província corresponent, acompanyada de la mateixa documentació que en el cas de persones estrangeres no residents.

En el cas de sol·licitar una modificació de l'autorització de treball ja renovada, la modificació no ampliarà la vigència de l'autorització, sinó que canvia les seves característiques durant el període que li quedés de vigència.

En el cas de sol·licitar el canvi a compte propi en el moment de sol·licitar la renovació del permís de treball, el període de vigència del permís seria de dos anys.

També existeix la possibilitat de compatibilitzar la situació de residència i treball per compte aliè i la residència i treball per compte propi, en el cas de persones estrangeres que vulguin desenvolupar simultàniament activitats per compte propi i aliè. En aquest cas, s'haurà d'obtenir les dues autoritzacions, acreditant que l'exercici d'ambdues activitats és compatible, en relació amb el seu objecte i característiques, durada i jornada laboral. La sol·licitud de compatibilitat de compte aliè i compte propi ha de presentar-se davant les Oficines d'Estrangers de la província corresponent, acompanyada de la mateixa documentació que en el cas de persones estrangeres no residents.

L'autorització inicial de residència tindrà una durada d'un any, i podrà ser renovada dues vegades per períodes de dos anys en cada renovació. Per a això ha d'acreditar-se tant la continuïtat en a l'activitat que va donar lloc a l'autorització que es renova com el compliment de les obligacions tributàries i de Seguretat Social.

La renovació s'haurà de sol·licitar davant l'organisme competent durant els 60 dies naturals previs a la data d'expiració de la vigència de l'autorització, o dintre dels tres mesos posteriors a l'expiració, sense perjudici que en aquest cas es podrà penalitzar a la persona sol·licitant. En el cas que l'administració no resolgui expressament en el termini de tres mesos des de la presentació de la sol·licitud, s'entendrà que la resolució és favorable. Es tracta d'un cas de silenci administratiu, i la persona sol·licitant haurà de sol·licitar un certificat acreditatiu de la renovació per aquest motiu.

Autorització de residència permanent

Una vegada superada la residència temporal (que com hem indicat es concedeix en trams d'un any més dues pròrrogues de dos anys cadascuna), ja es pot demanar la residència permanent, que permet residir a Espanya indefinidament i treballar en igualtat de condicions que les persones amb nacionalitat espanyola. El requisit per a accedir a aquest tipus de residència és haver residit legalment i de forma continuada a Espanya durant cinc anys (de forma continuada vol dir que no s'ha sortit d'Espanya per períodes superiors a sis mesos, sempre que la suma total dels períodes d'absència no superi un any dintre dels cinc anys de còmput, tret que les corresponents sortides s'hagin produït de forma irregular).

Les persones estrangeres titulars d'una autorització de residència permanent haurien de sol·licitar la renovació de la seva targeta d'identificació cada cinc anys.

03. Règim Comunitari

S'aplica a les persones nacionals d'altres estats membres de la Unió Europea (UE), de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu (EEE) o de la Confederació Suïssa i els seus familiars¹.

Les persones beneficiàries del règim comunitari tenen dret a entrar, sortir, circular i residir lliurement en territori espanyol així com a accedir a qualsevol activitat econòmica, per compte aliè o per compte propi en les mateixes condicions que les persones amb nacionalitat espanyola.

Per a treballar per compte propi o aliè a Espanya únicament haurien d'haver sol·licitat la seva inscripció al **Registre Central de Persones Estrangeres**.

Quant a la residència permanent a Espanya, hi tenen dret quan hagin residit legalment a Espanya durant **un període continuat de 5 anys**.

Règim de les persones familiars d'un ciutadà o ciutadana de la Unió Europea

En el cas que les persones familiars d'un ciutadà o ciutadana de la Unió Europea no tinguin nacionalitat d'altres estats membres de la Unió Europea (UE), de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu (EEE) o de la Confederació Suïssa, tenen dret de residència a Espanya:

- El cònjuge o parella amb la qual mantingui una unió anàloga a la conjugal inscrita en un registre públic establert a aquests efectes en qualsevol país de la UE,
- Els descendents o els del seu cònjuge o parella registrada menors de 21 anys o majors d'aquesta edat que visquin al seu càrrec, o incapaços,
- Els ascendents o els del seu cònjuge o parella registrada que visquin al seu càrrec.

Quant a les condicions per a treballar per compte propi o aliè:

- Podran treballar per compte propi o aliè en les mateixes condicions que les persones amb nacionalitat espanyola el cònjuge o parella registrada, i els descendents menors de 21 anys (o els del seu cònjuge o parella registrada),

¹ ESTATS MEMBRES UE: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Xipre, Dinamarca, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Països Baixos, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Romania, Suècia.

ESTATS PART A L'ACORD SOBRE L'EEE: Islàndia, Liechtenstein, Noruega

- Els ascendents i els descendents de 21 anys o més (o els del seu cònjuge o parella registrada) no podran treballar per compte propi ni aliè, tret que s'acrediti que els ingressos obtinguts no tenen el caràcter de recurs necessari per al seu manteniment, i que en els casos de contracte de treball a jornada completa tingui una durada no superior a tres mesos en el còmput anual i no tingui una continuïtat com ocupació en el mercat laboral.

Pel que fa a la residència permanent, hi podran accedir quan hagin residit legalment a Espanya durant un període continuat de 5 anys.

04. On es realitzen els tràmits

Quan la persona interessada es troba en territori espanyol, els tràmits es poden fer a les **oficines de persones estrangeres**:

- Oficina de persones estrangeres a Barcelona
Av. Marquès d'Argentera, n. 4
08003 Barcelona
Tel.: 93 520 14 10
- Oficina de persones estrangeres a Girona
Av. Jaume I, n. 17
17071 Girona
Tel.: 972 069 140
- Oficina de persones estrangeres a Lleida
Av. Prat De Riba, n. 36
25004 Lleida
Tel.: 973 959 230

A Tarragona, els tràmits es poden fer a:

- Unitat d'estrangeria
Pl. Imperial Tarraco, n. 3
43005 Tarragona
Tel.: 977 999 149
- Comissaria provincial de policia de Tarragona
Pl. Orleans, 2
43005 Tarragona
Tel.: 977 24 86 15
- Comissaria de policia de Reus
C/ General Moragues, 54
43203 REUS
Tel.: 977 32 75 22
- Comissaria de policia de Tortosa
Parque Teodoro González, 3
43500 TORTOSA
Tel.: 977 44 82 56

Per altra banda, la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració del Ministeri de Treball i Assumptes Socials posa a la disposició dels estrangers informació sobre els diferents tràmits a la pàgina web <http://extranjeros.mtas.es/>

Elaborat per l'Equip de Barcelonanetactiva a partir de les següents fonts d'informació:

- *Llei Orgànica 4/2000, d'11 de març, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, en la seva redacció donada per la Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre, per la Llei Orgànica 11/2003, de 29 setembre, i per la Llei Orgànica 14/2003, de 20 de novembre*
- *Reial decret 2393/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social*
- <http://extranjeros.mtas.es>
- <http://www.reicaz.extranjeria>

© Barcelona Activa SAU SPM, 1998-2011 - Darrera actualització: 27/02/2011

Tot i que s'ha extremat en tot el possible la cura a assegurar l'exactitud i fidelitat d'aquesta informació i de les dades contingudes, Barcelona Activa SAU SPM no pot acceptar cap responsabilitat legal per les conseqüències que es puguin derivar d'accions empreses com resultat de les conclusions que es puguin extreure d'aquest informe.